

hon stannar mycket gärna, Jag skref till henne, och skref mycket uppricktigt, att om hon hädaneftter lofvade att var ricktigt snell mot mig, och månn om sina arbeten, så skulle jag fastän jag i början ej ämnade, dock ej ännu vilja skiljats i från henne, jag tänkte kanhända vi ej så länge komma att qvarstanna här och då vore det ledsamt att så ofta byta om. Men med Mari vet jag ej hvad jag skall göra för hennes vårdslöshet, ty om vi ämna taga en liten flicka åt lilli, så kommer hon att var så mycket i köket, och kanske åter börja att slå sönder som förut.

Jag ventar med säkerhet bref af dig med nästa post, du har väl inte kunnat vara så hård ock lämnat mig utan, 10

Nu måste jag sluta Farväl min Älskade Gubbe lilla lef väl Gud skydde Dig.

Din
Jeanette.

84 J. V. SNELLMAN – J. L. SNELLMAN 14.VIII 1847
HUB, JVS handskriftssamling 20

Min egen älskade, lilla, goda, ljufva Maka!

Gud i himlen välsigne Dig och löne Dig för den ousägliga glädje, Du skänkt mig! Ur mitt innersta hjerta beder jag för Dig, välsignar jag Dig, tackar jag Dig, Du min Maka, egen, älskade. Ja tack, tack Du lilla ljufva min, tack för Dina bref, de så efterlängtade, så kärkonna. Om Du skulle sett min glädje, när jag mottog dem, huru jag sprang mina läppar, och, då jag inkommit i kammarn, utbrast i högljudda konvulsiva snyftningar, som för en stund hindrade mig att uppbyta brefven och läsa dem; skulle Du sett, huru jag sedan läste dem under stilla tårar första gången, den andra med gladt leende deremellan, huru mitt första göromål vid ankomsten hit var, att åter läsa dem, huru jag i natt kl. 1 vid ankomst från en bjudning läste dem för fjerde gången och nu åter kl. 6 1/2 på morgonen har dem utbredda framför mig – hade Du varit vittne till allt detta, så skulle Du fatta, huru jag med hela min själ älskar och saknar, och huru dyrbara för mig Dina små rader äro, huru dyrbar Du sjelf och hvarje prof på Din kärlek för mig är. 30

Och hvad Du skrifver ömt och godt! Och så snällt och så förståndigt och väl och vackert! Ack ja, ja egen lilla goda Maka min, skrif alltid, tala alltid och handla ur Ditt sköna hjerta, sannt och okonstladt. Låt blott icke det hjertat vara kallt, och göm icke bort dess värme, när den finnes. Man talar med rätta om hjertats snille, om en ljus och snabb blick i alla lifvets förhållanden, som icke kommer af förståndet och tanken, utan af ett kärleksfullt hjertas rigtiga känsla för allt sannt och ädelt. Detta snille kan min Maka lilla ega, om någon. Och det är detta, som ingifvit Dig, egen älskade min, så vackra och välskrifna bref. Förlåt mig Du ljufva min, Goda; men huru kan jag väl annat än med förvåning läsa, hvad Du skrifver? Huru har jag kunnat veta, att Egen min har så goda och sköna tankar och uppsåt, att Du känner så varmt och så vackert kan uttrycka, hvad Du känner? Du har ju alltid för mig gömt Dina tankar och känslor. – Lilla min älskade, hvarför det? – Och det är det då förunderligt, att Dina på många ställen så rigtigt sköna bref, som vittna om så ädla och varma känslor, – att de gladt förvånat mig. Men så har också detta deras innehåll mångdubblat min glädje, 50

och, tro mig älskade min, det intryck, jag deraf rönt, skall icke vara förloradt för framtiden, för min förtröstan på den och min lefnads lycka.

Men af idel glädje kommer jag icke till berättelse om de kära brefven. Förgäfves väntade jag i går kl. 9, att uppassaren, der jag bodde, skulle hemta mig något bref. Kl. 11 gick jag för säkerhet skuld till Posten, att höra åt, emedan då redan en ny post ankommit. Derifrån återvände jag, tomhändt och sorgsen. Så gick jag än en gång till Meusel & Comp^{agnie}, ett handelshus, till hvilket Långmans kommissionär i Hamburg skulle adressera sina bref. Och tänk Dig, egen min, med hvilka ögon jag såg en Bokhållare framtaga en hel packe, alla Dina fyra bref. Mitt hjerta bultade af fröjd, och ändå hade jag svårt att hålla tårarna tillbaka. Det var mig så ljuft, så ljuft, att Du skrifvit och skrifvit så många bref. Jag fruktade blott litet på hemvägen att något deribland skulle vara från någon annan – men jag trodde det dock icke. Och alla voro de af Dig, och Du hade så ofta tänkt på mig, och brefven voro så vackra, så vackra och så goda, öma! Älskade, älskade goda ljufva min, jag skall aldrig, aldrig glömma dessa stunder och den tacksamhet, hvaraf mitt hjerta nu är öfverfullt.

Kl. 1 e. m. reste jag från Dresden. Der fick jag redan för min värd berättat, huru lycklig jag var. Han hade nog sett min oro de dagar, jag väntade på brefven. Här gick jag till en bokhandlare och sedan till Professor Brockhaus, densamme, hos hvilken H. Kellgrén var så bekant. För hans Fru, som är ett både förståndigt och godhertadt fruntimmer fick jag rätt skryta öfver min glädje och lycka. Der var också en berömd dame, fru Laube, och när tal uppstod om fruntimmers brefskrifning, fick jag åter skryta med Dina bref. Fru Brockhaus kände mig förut genom K^{ellgren}'s beskrifning. Hon visste också, att Du var ett så ungt barn. Desto roligare var det, att med henne tala om Dig.

Dina tankar på Lillins framtid hafva upprepadt lockat glädjetårar ur mina ögon. Och jag har dertill lett så godt deråt, att Du finner henne så vacker. Ditt beslut, att läsa och lära, har äfven gjort mig så stor glädje. Ja tänk derpå, Älskade min, att allt, hvad Du gör för Din egen själsbildning, det gör Du för vårt lilla barns. Af Dig får hennes själ sin mesta näring. I hennes skall Din själ, skola Dina känslor och tankar och handlingar fortleva. Det är en odödlighet på jorden, menniskan bereder sig genom sina barns andliga vård. Herre Gud, hvad den ansvarigheten är stor; och huru borde icke den förbinda oss att fly allt, hvad oädelt är, att insamla allt, som kan förädla sinnet och bilda sann lycka. När man kan lemna detta i arf åt sitt barn, så har man berett det en lycklig framtid. Tänk på, huru mycket sorg och elände, som finns i verlden, och huru viktigt det derföre är, att menniskan inom sig bär sin lyckas verld. Och ännu viktigare, emedan andlig förädling, kärlek till Gud och det goda är hennes bestämmelse.

Att Dina öma ord till mig gjort mig lycklig kan Du väl tro. De höra till dem, hvilka jag redan återläst många många gånger. Det sista brefvet är väl redan en månad gammalt; men det är mig så lugnt att veta, att Du och barnet då voro glada och friska. När Du helsar Pappa, så tacka så innerligt, innerligt för Hans godhet att följa Er på väg. I Idensalmi har Ni det nog godt. Framför mina ödmjuka tacksägelser till Doctorn och Doctorinnan. Säg, att jag vet, att Ni ingenstädes ären lyckligare till. Kyss också Calle från mig, när Du kommer hem, och säg honom, att jag vill vara honom en huld Fader och så glad återse honom, om jag får höra, att han fortfarande varit snäll och beskedlig.

Kyss Lillin, lillin, älskade barnet vårt, hvarje dag från mig. Den plats, där den kråkan lilla pussat brevet, har jag icke kunnat hitta på; men jag har kysst det ljufva brevet så många gånger, att jag väl äfven vidrört den plats der henner små läppar varit.

Jag fortsätter nu min resa med så helt andra känslor. Och ehuru jag gerna skulle återvända härifrån, så har jag dock nu, något lugn och mera lust att insamla, hvad gagneligt för mig vara kan. De sednaste veckornas oro har just litet stört min helse; men jag känner, att det nu åter blir bra.

Från Frankfurt skrifver jag efter att par dagar och beskriver resan från Berlin. Sedan får jag åter i Brüssel (Bruxelles) ett par små bref från älskade Maka min och skrifver genast. I det och derpå följande bref betyder *F* (F) den ort, der H. K. nu vistas. Dit bör du ej skrifva, ej heller sätta ut namnet på orten i Dina bref. 10

Bäst är att adressera brefven på Stockholm:

Adress Hr. K. L. Looströms Bokhandel.

så får jag dem der snabbare och säkrare.

Nu måste jag idag skynda härifrån, sedan jag köpt några böcker, deribland Planchverk för Dig, Calle och Lillin, och bestyrt om deras afsändande. 20

Guds Försyn vårde Eder, mina älskade. Lef lugn och glad, Du min egen Maka lilla, och tänk på mig blott med lätt saknad emellanåt. Snart förgå några veckor, och jag är åter hos Er och får säga Dig, huru oföränderligt, huru troget jag vill vara Din tacksame, ömt älskande make. Farväl! Farväl! egen ljufva, goda Engel min! Tack Tack för den sinnesfrid, med hvilken jag skifver detta. Gud belöna Dig! Farväl! Din, Din egen trogne, ömt tillgifne

J. V. S:n

P. S. Angående Minas qvarstadnande, vet jag icke, hvad jag skall säga. Ledsamt blir det, att få en ny, som intet kan och icke känner husets sed. Mina har varit trogen och flitig. Kanske kan Du älskade liti med välvilja besegra hennes ovilja. Gör dock häri, som Du vill. En trogen tjenare är en ovärderlig skatt. En gammal tjenare ger huset frid. 30

85 J. V. SNELLMAN – J. L. SNELLMAN 16., 21., 22. & 23. VIII 1847

HUB, JVS handskriftssamling

40

Frankfurt am Mayn d. 16 Augusti

Lilli egen, älskade Gumman min!

Jag fruktar att jag i mitt sista bref glömde uppgifva både ort och dag. Jag skref det också i stor hast och med stor glädje öfver min brefskatt – i Leipzig d^{en} 14. Augusti. Inalles har jag sedan Helsingfors skrifvit från Riga, från Berlin, fr^{ån} Dresden och från Leipzig; och då jag sjelf alltid fört brefven på posten, så hoppas jag, att de ordentligen kommit min Maka lilla tillhanda. Båda de sednaste brefven voro utan resebeskrifning. Derföre följer den här. Men kartan bör Du hafva till hands lilli min. När jag kommer hem, skola vi tillsamman genomgå en bättre karta, som jag medför. 50